VAGGERYDS KOMMUN

Riktlinjer för handläggning av bostadsanpassningsbidrag (Lag (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag)

Antagen av socialnämnden
Ansvarig uppföljning:
Verksamhetschef äldreomsorg
SN 2026/144



Innehåll

RIKTLINJE 3
SYFTE 3
VÄGLEDNING FÖR TILLÄMPNING AV RIKTLINJER 3
Lagar och regelverk 3
Kommunens ansvar 4
Målgrupp 4
Särskilda regler för barn 5
Säkerhet och trygghet (NPF och kognitiva nedsättningar) 5
Hygien och omvårdnad 5
Lek och fritid 5
Ansökan 5
Bidragets storlek och utformning 6
Vanliga typer av åtgärder 6
Badrum och hygien 6
Kök och matlagning 6
Förflyttning inomhus 6
Entré och utomhusmiljö 7
Byte av bostad 7

RIKTLINJE

Riktlinjerna gäller handläggning av bostadsanpassningsbidrag enligt Lag (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag. Riktlinjerna är en vägledning avseende kommunens ambitionsnivå vid handläggning. Alla beslut skall prövas mot gällande lagar, förordningar, rättspraxis, förarbeten till lagstiftning och prejudicerande rättsfall. Riktlinjer skall vara förenliga med gällande lagstiftning och nationella riktlinjer, rekommendationer och vägledning från exempelvis boverket.

SYFTE

Syftet med riktlinjerna är att tillförsäkra den sökande god rättssäkerhet, att vara ett stöd i handläggningen av det enskilda ärendet och få en enhetlig bedömning vad gäller bostadsanpassning. Lagen har till syfte att genom bidrag till anpassning av bostäder ge personer med funktionsnedsättning möjlighet till ett självständigt liv i eget boende.

Handläggningen av ärendet ska ske enkelt, snabbt och så kostnadseffektivt som möjligt utan att säkerheten eftersätts.

VÄGLEDNING FÖR TILLÄMPNING AV RIKTLINJER

Riktlinjerna innebär inte någon inskränkning i den enskildes möjligheter att få sin ansökan individuellt prövad. Riktlinjerna beskriver vad som i Vaggeryds kommun anses vara norm/socialnämndens ambitionsnivå för bostadsanpassningsbidrag. I varje ärende skall det ske en individuell behovsprövning och vid särskilda skäl kan en individuell prövning resultera i att ett beslut avviker från det som står i riktlinjerna. Alla beslut skall prövas mot gällande lagar, förordningar, rättspraxis, förarbeten till lagstiftning eller bindande föreskrifter från Socialstyrelsen.

Lagar och regelverk

Denna lag har till syfte att genom bidrag till anpassning av bostäder ge personer med funktionsnedsättning möjlighet till ett självständigt liv i eget boende.

De rättsregler som reglerar bostadsanpassningsbidrag är:

- Lag (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag
- Förvaltningslagen (2017:900)
- Boverkets föreskrifter (BFS 2018:12)
- Boverkets handbok för bostadsanpassningsbidrag och 26 kap 12 § offentlighets- och sekretesslagen.
- Plan- och bygglagstiftningen
- Barnkonventionen

I ärenden avseende barn med särskilda behov ska barnets bästa beaktas och barnets säkerhet ska vägas mot vad som normalt faller under föräldraansvar (till exempel tillsyn och generella säkerhetsåtgärder). Riktlinjen klargör att föräldraansvaret inte utesluter BAB när staket är nödvändigt för att bostaden ska vara ändamålsenlig för barnet som har funktionsvariation.

I ärendet ska barnets ålder tas i beaktande och avvägas mot barnets behov och föräldraansvar (till exempel 6-årigt barn kan ha samma omsorgsbehov som ett barn som inte har funktionsvariation)

Boverket har tillsyn över kommunens bidragsverksamhet.

Kommunens ansvar

Vid hanteringen av bostadsanpassningsbidrag skall gällande lagstiftning och andra rättsliga regler som berör bostadsanpassningsbidrag följas. Ibland kan andra lösningar än bostadsanpassningsbidrag diskuteras. Den enskildes ålder, funktionsnedsättning och sociala situation kan medföra att andra åtgärder kan vara mer lämpliga. En ansökan om bostadsanpassningsbidrag skall alltid prövas av kommunen. Behovet av anpassningsåtgärderna ska vara långsiktiga eller bestående samt styrkas genom intyg från sakkunnig.

Det är viktigt att ha en helhetssyn inom förvaltningen i det enskilda ärendet. Om den enskilde så önskar, finns möjlighet till samråd/planering med olika yrkeskategorier inom kommunen för att säkerställa att den bästa lösningen uppnås för den enskilde.

Bidrag lämnas inte om behovet kan tillgodoses med hjälpmedel som erbjuds av regionen eller kommunen enligt Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

Kommunen får endast neka bostadsanpassningsbidrag om det står klart att den enskildes behov faktiskt kan tillgodoses genom hjälpmedel från sjukvårdshuvudmannen.

Bidrag lämnas endast om åtgärderna är nödvändiga för att bostaden ska vara ändamålsenlig för sökanden.

Målgrupp

- Personer med fysisk funktionsnedsättning (nedsatt rörlighet som kräver ramper, borttagning av trösklar eller breddade dörrar.
- Personer med psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning (spisvakt eller annan säkerhetsutrustning).
- Äldre med åldersrelaterade funktionsnedsättningar (när kroppens funktioner avtar och gör den befintliga bostaden svår att använda i vardagen, t ex byte av badkar till dusch).
- Barn med funktionsnedsättning (vårdnadshavaren kan söka för barnets räkning om bostaden behöver anpassas efter barnets behov).

Grundläggande krav för målgruppen är att det endast gäller för permanentbostäder (inte sommarstugor eller tillfälliga boenden).

Särskilda regler för barn

Växelvis boende (för separerade föräldrar) kan bidrag beviljas för båda föräldrarnas bostäder. Placering i familjehem (boverket driver på förändringar för att förtydliga att barn som bor i familjehem enligt LSS ska kunna beviljas bostadsanpassningsbidrag), för att stärka barnrättsperspektivet även för placerade barn.

Säkerhet och trygghet (NPF och kognitiva nedsättningar)
- Förstärka dörrar och fönster
- Ljuddämpning och sensorisk anpassning
- Slagtåliga material
- Spisvakt och elförsörjning
- Staket

Hygien och omvårdnad
- Taklyft/traverser
- Höjdjusterbara tvättställ och skötbord
- Anpassad duschplats

Lek och fritid
- Anpassning av barnets rum
- Tröskelfritt och breddade dörrar
- Inhägnad och säker utemiljö
- Ramper och fasta ledstänger

Viktigt att tänka på vid ansökan för barn är att ha ett långsiktigt perspektiv.

Om kommunen ger avslag på en ansökan som rör ett barn, måste det alltid skriftligen motiveras hur barnkonventionen tillämpats och vilka konsekvenser beslutet får för barnet.

Avgränsning
Finns ett befintligt staket ges bidrag till påbyggnad.
Saknas staket lämnas bidrag för den merkostnad som uppstår jämfört med ett standardstaket.
Bedömning i varje enskilt fall hur stort område som behöver omgärdas av staket.

Ansökan
Ansökan ställs till och beslutas av den kommun där bostaden finns.

Bostadsanpassningsbidrag enligt Boverket lämnas för att anpassa och komplettera fasta funktioner i och i anslutning till bostaden. Med fasta funktioner menas sådan utrustning och inredning som man normalt sett inte tar med när man flyttar.

Kommunen får begära att sökanden kompletterar sin ansökan med kopia av anbudoffert eller kostnadsberäkning, om kommunen bedömer att det behövs för att fastställa skälig kostnad i ärendet.

Behovet ska styrkas med intyg från sakkunnig, t ex. läkare eller arbetsterapeut.

Bidragets storlek och utformning

Enligt 16 § Lagen om bostadsanpassningsbidrag (2108:222) kan bidraget ges som anpassningsbidrag, återställningsbidrag och bidrag till reparationer. Bidraget kan ges som en åtgärd eller kontantbidrag.
Det är möjligt att få bidraget i form av ett åtagande från kommunens sida eller i form av en begagnad produkt.

- Om bidraget ges i form av ett åtagande från kommunen innebär det att kommunen ansvarar för att åtgärderna genomförs. Om det är ett åtagande så ingår kommunen avtal med entreprenörerna. Har vi fått fullmakt att beställa arbetet så beställer vi jobbet åt sökande och då ingår inte kommunen avtal med entreprenör.

Kontantbidrag enligt 20 § ska motsvara skälig kostnad för åtgärderna och betalas ut mot entreprenörens faktura inom föreskriven tid.

Återställningsbidrag enligt 12 -14 §§ kan beviljas för återställning av anpassningsåtgärd i eller i anslutning till lägenhet som innehas med hyresrätt eller ett en- eller tvåbostadshus som hyrs ut. Bidrag kan även ges i anslutning till lägenhet som innehas med bostadsrätt i flerbostadshus.

Vanliga typer av åtgärder

Badrum och hygien

- Byta badkar till dusch
- Installera stödhandtag
- Höjdjusterbar inredning

Avgränsning
Ansökan om nytt större hygienutrymme avslås om behovet kan tillgodoses genom att befintligt hygienutrymme utökas inom huskroppen.

Kök och matlagning

- Säkerhetsutrustning (spisvakt)
- Höj- och sänkbara bänkar
- Flytt av förvaring

Avgränsning

Förflyttning inomhus

- Borttagning av trösklar
- Bredda dörröppningar
- Montera dörrautomatik
- Trapphiss
- Tröskelkilar

Avgränsning
Det är inte en rättighet att få bidrag för att få tillgång till hela sin bostad utifrån personliga och individuella önskemål utan att få möjlighet till samtliga nödvändiga bostadsfunktioner.

Entré och utomhusmiljö

- Byggnation av ramper
- Ledstänger och räcken
- Hårdgörning av mark
- Belysning

Avgränsning
Ett flyttbart rullstolsgarage anses inte vara en komplettering av fast funktion och därför inte bidrags berättigande.

Byte av bostad

Om sökanden byter bostad lämnas inte bidrag till anpassningar där den nya bostaden är uppenbart olämplig med hänsyn till funktionsnedsättning Det handlar om brister i storlek, planlösning, antal våningsplan eller andra våningsskillnader.

En bostad som kräver att hiss installeras mellan ett flertal våningsplan får anses som uppenbart olämplig. Efter individens bedömning kan bostadsanpassningsbidrag för mindre omfattande hissinstallationer, exempelvis i flerbostadshus där första våningsplanet ligger en halvtrappa upp beviljas